

Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Soběchleby, okres Přerov

753 54 Soběchleby 198

Identifikátor školy: 600 146 707

Termín konání inspekce: 5. – 8. říjen 2004

Čj.:	m2-1089/04-005006
Signatura:	km4cy105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Soběchleby, okres Přerov (dále také ZŠ) je zařazena do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení posledním platným rozhodnutím MŠMT čj. 14 670/03-2 ze dne 6. března 2003 s platností od 1. ledna 2003, kdy získala právní subjektivitu. Zřizovatelem této příspěvkové organizace je Obec Soběchleby.

Podle výše uvedeného rozhodnutí škola sdružuje základní školu (kapacita 384 žáků) a školní družinu (kapacita 50 žáků).

Ke dni inspekce navštěvovali základní školu s počtem devíti tříd celkem 153 žáci. Její kapacita je naplněna na 40 %. Ve srovnání s předcházejícím školním rokem došlo k poklesu žáků školy, průměrná naplněnost je 17 žáků na třídu.

Přibližně 60 % žáků dojíždí z jedenácti okolních obcí. Vzhledem k návaznosti na autobusové spojení byl začátek vyučování stanoven na 7:20 hodin.

Výuka je organizována podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2.

Ve školním roce 2004/2005 škola eviduje patnáct individuálně integrovaných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (vývojové poruchy učení a chování), pro které byly zpracovány individuální vzdělávací programy.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- ❖ personální podmínky vzdělávání v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vzdělávacího programu Základní škola ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
- ❖ materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole ve vyučovacích předmětech český jazyk, matematika a praktické činnosti na prvním stupni a v jazykovém vyučování (český jazyk, německý jazyk, anglický jazyk, konverzace v anglickém jazyce), přírodovědných předmětech (matematika, fyzika, chemie), společenských věd (rodinná výchova, dějepis) a v předmětu praktické činnosti na druhém stupni vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vzdělávacího programu Základní škola ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
- ❖ průběh a výsledky vzdělávání v základní škole ve vyučovacích předmětech český jazyk, matematika a praktické činnosti na prvním stupni a v jazykovém vyučování (český jazyk, německý jazyk, anglický jazyk, konverzace v anglickém jazyce), přírodovědných předmětech (matematika, fyzika, chemie), společenských věd (rodinná výchova, dějepis) a v předmětu praktické činnosti na druhém stupni vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vzdělávacího programu Základní škola ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
- ❖ rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání ve školním roce 2004/2005 (tematické zjištění)

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Personální podmínky jsou z hlediska věkové skladby i odborné a pedagogické způsobilosti učitelů příznivé. Výchovně-vzdělávací činnost zajišťuje v tomto školním roce čtrnáct pedagogických pracovníků, tj. o dva méně než při minulé inspekci v prosinci 1999, což koresponduje s poklesem žáků. V současnosti dvě učitelky nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti - jedna si dokončuje odpovídající pedagogické vzdělání a jedna má kvalifikaci pro jiný typ školy. Z celkového počtu 244 vyučovacích hodin je 84 % vyučováno

kvalifikovaně. Chybí učitelé s aprobační anglický jazyk, dějepis, chemie, rodinná a hudební výchova.

Funkci výchovného poradce vykonává již od roku 1989 zkušený učitel, dosud však neabsolvoval kvalifikační studium výchovného poradenství ani toto studium nezahájil.

Úvazky vyučujících jsou většinou sestaveny adekvátně k jejich aprobaci či zaměření. Personální změny provedené v předcházejícím období zejména na prvním stupni měly v konečném důsledku příznivý vliv na kvalitu výuky.

K pozitivnímu posunu došlo také v systému organizování činnosti školy i vedení a motivování pedagogických pracovníků. Zkvalitnila se především činnost metodických orgánů. Úroveň výuky hodnocených předmětů zejména příznivě ovlivňuje promyšlená týmová spolupráce pedagogických pracovníků v rámci metodického sdružení prvního stupně a předmětové komise matematiky na druhém stupni. Ostatní existující poradní orgány plní spíše jen roli organizační a částečně koordinační.

V systému pedagogického řízení je vhodně podporován profesionální růst učitelů hodnocených předmětů (začínajících, nekvalifikovaných i plně kvalifikovaných s dlouhodobou pedagogickou praxí) nejen formou dalšího vzdělávání, ale i způsobem prováděné hospitační činnosti. K předávání získaných zkušeností ostatním kolegům organizovaně dochází především na prvním stupni a v rámci předmětové komise matematiky. Slabé místo bylo zjištěno v odborné přípravě učitelů v oblasti práce se žáky s vývojovými poruchami učení. Žádný z učitelů školy neabsolvoval ucelený kurz vztahující se k této problematice.

V hodnocení pedagogických pracovníků je vhodně zohledňována kvalita výchovně-vzdělávací práce, je aplikován diferencovaný přístup na základě výsledků kontrolní činnosti. Prvek sebehodnocení není v systému využíván.

Personální podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Hlavní budova školy postavená před dvanácti lety vyhovuje z hlediska umístění, funkčnosti, bezpečnosti, prostorových a psychohygienických podmínek potřebám vzdělávání a výchovy a poskytuje dostatek vhodného místa pro výuku i relaxaci žáků. Jsou zde umístěny kmenové učebny prvního i druhého stupně a čtyři odborné učebny (hudební výchova, anglický jazyk, přírodopis, výpočetní technika). S touto hlavní budovou je koridorem propojena původní budova školy, kde jsou umístěny další odborné učebny (fyzika a chemie, školní dílny, cvičná kuchyně, výtvarná dílna) a školní družina. Prostorově omezená učebna fyziky a chemie vybavená potřebným technickým zázemím pro experimentální činnost je využívána i nadále jen pro laboratorní účely. V areálu školy je k dispozici také prostorná školní tělocvična, kterou průběžně využívá i veřejnost. Celkově přetrvává vybavení učeben starším udržovaným školním a žákovským nábytkem, který již plně neodpovídá současným požadavkům. V tomto směru nedošlo k zásadním změnám od poslední inspekce.

Stavu a úpravě školního prostředí s výjimkou původní budovy je věnována trvalá pozornost. Na estetice interiéru se výrazně podílejí výtvarnou tvorbou učitelé a žáci.

Z hlediska materiálně-technického zabezpečení výuky učebnicemi, učebními pomůckami a audiovizuální technikou nedošlo rovněž k výrazným změnám. Učitelé mají k dispozici základní audiovizuální techniku (např. CD a kazetové přehrávače, videorekordér, televize, zpětný projektor). K videoprojekci slouží zejména učebna přírodopisu, její využití je spojeno s nutností přemístění tříd.

Žáci používají schválené učebnice (v několika případech již značně opotřebované). Obnova a vytváření ucelených řad jednoho nakladatelství probíhá pozvolna, na prvním stupni a v cizích jazycích je situace příznivější. Standardní vybavení sbírek sledovaných předmětů převážně staršími pomůckami umožňuje realizaci zvoleného vzdělávacího programu. V řadě sledovaných předmětů (např. matematika) obměna stagnuje, kvalita a omezené množství pomůcek pro fyziku komplikuje provádění laboratorních prací nebo praktických činností. Na částečné inovaci pomůcek do českého jazyka na prvním stupni se svépomocí podílejí vyučující. Průměrně vybavená školní knihovna slouží potřebám žáků ve stanovené výpůjční době. Fond školní a učitelské knihovny je o tituly umělecké literatury obnovován minimálně, nakupována je především populárně naučná a odborná literatura.

Učebna výpočetní techniky je vybavena deseti počítači s možností trvalého připojení k internetu, softwarové vybavení umožňuje plnit zvolený obsah učiva. Škola nebyla zařazena do projektu Internet do škol, proto je nucena operativně řešit problémy s modernizací učebny. Výukové programy průběžně rozšiřuje. Učebna slouží k výuce předmětu praktické činnosti, pro jazykové vyučování a podle potřeby i pro další předměty. Dílenské práce a pěstitelské práce jsou zabezpečeny dostatečným množstvím nástrojů a náradí. Zařízení cvičené kuchyně postrádá modernější spotřebiče.

Materiální zabezpečení pro práci se žáky s vývojovými poruchami učení je nedostatečné. K dispozici nejsou speciální učebnice ani pracovní sešity, vyučující jim podle potřeby připravují pracovní listy a doplňovací cvičení.

Materiálně-technické zdroje byly v průběhu inspekce převážně účelně využívány. Kontrola prováděná vedením školy je v této oblasti funkční. Plánování dalších změn je koncepční, vychází z aktuálního stavu.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání mají celkově průměrnou úroveň.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Porovnáním učebního plánu realizovaného vzdělávacího programu s rozvrhem hodin bylo zjištěno, že ve školním roce 2004/2005 je týdenní hodinová dotace vyučovacích předmětů ve všech ročnících dodržena. Učební plán je plněn z hlediska zachování minimálního počtu vyučovacích hodin stanovených pro jednotlivé předměty. V souladu je navýšení dvou vyučovacích hodin do učebního plánu od školního roku 2003/2004, které bylo věnováno k posílení hodinové dotace povinných předmětů, a to v 8. ročníku pro zeměpis a v 9. ročníku pro český jazyk. Nesprávně však byla od počátku školního roku 2004/2005 využita disponibilní dotace jedné vyučovací hodiny v 7. ročníku (viz tematické zjištění). Učební plán realizovaného vzdělávacího programu tak nebyl k 1. září 2004 rozšířen o jednu vyučovací hodinu ve shodě s platnými dokumenty MŠMT.

Širokou nabídkou volitelných předmětů v 8. ročníku (konverzace v anglickém jazyce, konverzace v německém jazyce, technické kreslení, domácnost) a v 9. ročníku (konverzace v německém jazyce, základy administrativy, seminář ze společenských věd, seminář z přírodovědných předmětů, domácnost) jsou ve škole vytvořeny příhodné podmínky pro diferencovanost výuky.

Zásady a cíle péče o integrované žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou stanoveny ve vypracovaných individuálních vzdělávacích programech jen velmi obecně. Jejich zpracování je částečně formální a neplní tak svou funkci.

V naplňování učebních osnov sledovaných předmětů a ve vedení povinné dokumentace školního roku 2004/2005 nebyly zjištěny nedostatky. Průběh vzdělávání je v třídních knihách

veden průkazným způsobem, jen ojediněle nebyly některé záznamy týkající se obsahu učiva dostatečně konkrétní.

Kontrolní činnost je v této oblasti prováděna systematicky, přijímaná opatření podporují nápravu zjištěných nedostatků.

Z psychohygienického hlediska jsou sledované vyučovací předměty převážně zařazeny v rozvrhu hodin vhodně. Ve všech ročnících byl dodržen maximální počet hodin v jednom dni a v jednom sledu i délka přestávek mezi vyučovacími hodinami i dopoledním a odpoledním vyučováním.

Vnitřní řád školy projednala a schválila pedagogická rada dne 28. srpna 2003. V části určené žákům jsou deklarována jejich práva, řád obsahuje požadavky na chování a školní docházku i další ustanovení vyplývající z právních předpisů. Zásady provozu školy se zřetelem k bezpečnosti žáků a psychohygienickým podmínkám (pobyt žáků o přestávkách, zařazování relaxačních chvil) vymezují provozní řád a jednotlivé řády odborných učeben.

Informační systém je funkční i nadále využívá standardní prostředky (žakovské knížky, třídní schůzky a v případě potřeby osobní jednání s rodiči). K informovanosti veřejnosti slouží i místní kabelová televize a školní časopis, v němž jsou prezentovány příspěvky žáků ze života školy.

Výchovné poradenství přispívá ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu jen částečně. Plní zejména informační a poradenskou funkci, prioritou je oblast profesní orientace žáků. Výchovný poradce se podílí na řešení výchovně-vzdělávacích problémů, vede podkladovou dokumentaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Rezervy jsou v metodické práci.

Systém prevence sociálně patologických jevů je založen na realizaci minimálního preventivního programu a vytváření vhodných podmínek pro volnočasové aktivity žáků. Z dotazníků ČŠI zjišťujících poměr žáků druhého stupně ke škole a vnímání jejího klimatu například vyplynulo, že 70 % žáků pozitivně hodnotí mimoškolní aktivity školy. V pomoc učitelů v případě, že by je někdo ohrožoval nebo šikanoval, věří 84 % žáků. Stejná procento žáků ví, kde by našlo v takovém případě pomoc. Převážná většina dotázaných hodnotila vzájemné vztahy mezi spolužáky jako velmi dobré (93 %). Jeden žák uvedl, že možná byl šikanován, 89 % takovou možnost vyloučilo zcela, dalších 8 % ji odmítlo méně důrazně. Nikdo z dotázaných nesdělil, že byl určitě šikanován nebo šikanoval jiné. Pouze 60 % žáků uvedlo, že jsou učitelé dostatečně informováni o nebezpečí užívání drog.

Ze zápisů pedagogické rady bylo zjištěno, že ve školním roce 2003/2004 škola řešila výskyt sociálně patologických jevů (neomluvená absence, krádež, náznak šikany, hrubé chování) a přijala účinná preventivní opatření.

Na úseku primární prevence škola spolupracuje s různými orgány a organizacemi, nejvíce s Kappa centrem Přerov.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a matematice na prvním stupni školy

V personálním obsazení prvního stupně školy došlo k výrazné pozitivní obměně. Ve vysoké kvalitě sledované výuky se projevila konstruktivní spolupráce jak učitelů s delší praxí, tak velmi dobře metodicky vybavených mladých kolegů a uplatňování poznatků z dalšího vzdělávání pedagogů i studia učitelky doplňující si požadovanou kvalifikaci.

Učivo bylo naplánováno v souladu s učebními osnovami a probíráno v logické posloupnosti. Vzdělávací cíle přiměřené schopnostem žáků byly jasně formulovány a v průběhu vyučování důsledně plněny. Směřovaly k opakování a upevňování probraného učiva, ve většině hodin i k vyvozování učiva nového. Vnitřní členění vyučovacích hodin, pracovní tempo a organizace výuky splňovaly didaktické i psychohygienické požadavky.

Názornosti a efektivnímu procvičení učiva přispělo účelné využití učebnic, pracovních sešitů, precizně připravených tabulí, doplňujících učebních textů a didaktických pomůcek často zhotovených vyučujícími.

Vhodně zvolené rozmanité metody (včetně alternativních, např. metody kritického myšlení) a formy práce spojené s účinnou motivací měly pozitivní vliv na dynamičnost a pružnost výuky, zájem i aktivitu žáků. Při opakování a upevňování učiva obou předmětů bylo samozřejmostí účelné využívání mezipředmětových vztahů. Novou učební látku učitelé vyvozovali za spoluúčasti žáků, uplatňovali vždy zpětnou vazbu o míře jejího pochopení a zvládnutí. Při upevňování mluvnického učiva písemnou i ústní formou a při práci s literárním či doplňujícím učebním textem docházelo k diferencovanému zadávání úkolů podle rozdílných schopností a diagnostikovaných speciálních vzdělávacích potřeb žáků. V době zadané samostatné práce učitelé s těmito žáky pracovali individuálně. Důsledně byla věnována pozornost gramatické správnosti a rozvoji souvislého mluvního projevu, a to zejména při zdůvodňování pravopisných jevů, praktických slohových cvičeních, práci s texty i komentování početních postupů. Byla vyžadována přesnost v užívání matematické terminologie i zápisech slovních úloh a v dodržování algoritmů při prováděných početních operacích. Vyvážený poměr mělo zastoupení nároků na mechanické zvládnutí učiva i na rozvoj logického myšlení. Motivačně působilo objektivní hodnocení slovní formou nebo zdůvodněnou známkou. Příznivé pracovní atmosféře přispěly většinou příkladný verbální projev učitelů, jejich pozitivní přístup k žákům a dodržování předem známých pravidel vzájemné komunikace.

V namátkově kontrolovaných žákovských písemnostech českého jazyka a matematiky bylo zjištěno pravidelné provádění oprav chybných jevů a sledování úrovně úpravy sešitů. Písemné prověřování učiva navazovalo na probrané a procvičené učivo, rozsah písemných prověrek odpovídal schopnostem žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce i matematice měly vynikající úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v jazykovém vyučování a společenských vědách na druhém stupni (anglický jazyk, český jazyk, německý jazyk, konverzace v anglickém jazyce, rodinná výchova, dějepis)

Kvalitu výchovně-vzdělávací činnosti v rámci hodnocených předmětů příznivě ovlivňují odborné kompetence jednotlivých učitelů i důraz na další vzdělávání v oblasti metodiky a didaktiky jednotlivých předmětů.

Výuka je plánována v souladu se specifickými cíli předmětů. Bezprostředně stanovené výchovně-vzdělávací cíle byly ve sledovaných předmětech převážně přizpůsobeny aktuálním schopnostem třídních kolektivů, chyběl však diferencovanější přístup k jednotlivým žákům. Všechny zhlédnuté vyučovací hodiny měly logickou strukturu. Převážně přiměřený důraz byl kladen na názornost i práci s učebnicí. Jen ojediněle žáci pracovali i s dalšími zdroji informací (slovník cizích slov), přestože se tato aktivita v souvislosti s probíraným a řešeným tématem nebo vzniklou situací nabízela. Úroveň cizojazyčné výuky příznivě ovlivnilo promyšlené využití poslechových programů prostřednictvím audiovizuální techniky. Použité metody a formy práce převážně podporovaly u žáků rozvoj logického myšlení, slovní zásoby, ojediněle i osvojování principů týmové práce. Frontálně řízená výuka se však vyskytovala i při činnostech, kdy žáci mohli samostatně nebo skupinově uplatnit již upevněné kompetence, případně více rozvíjet komunikační schopnosti. Relaxačně působilo účinné střídání činností v části vyučovacích hodin a v ojedinělém případě i plnění některých zadaných úkolů v prostoru učebny.

Motivační charakter mělo uplatňování mezipředmětových vztahů, aktualizace učiva a průběžné slovní hodnocení úspěšných výkonů žáků. Ve většině hodnocených hodin však chybělo závěrečné posouzení průběhu vyučovacích hodin a prvek sebehodnocení žáků.

Hodnocení výsledků učení je zaměřeno nejen na úroveň dosažených vědomostí, ale částečně i dovedností a čtenářských kompetencí. Zejména ve výuce cizích jazyků však žákům vyšších ročníků činil problémy souvislejší řečový projev. Žáci s vývojovými poruchami učení jsou při posuzování výsledků učení zohledňováni především v jazykových předmětech. Namátkovou kontrolou žákovských prací však byly zjištěny také nevhodné přístupy k těmto žákům, což mělo vliv i na uplatňovaný systém jejich hodnocení. Ve společenskovědních předmětech není ve způsobu prověřování vědomostí praktikován diferencovaný přístup, přestože i zde vývojové poruchy učení ovlivňují výkon žáka.

Průběh a výsledky vzdělávání měly v jazykovém vyučování a společenskovědních předmětech průměrnou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice

Předměty vyučují čtyři aprobované učitelky, což mělo zejména v matematice pozitivní vliv na kvalitu sledované výuky. Vzdělávací cíle, obsah i rozsah učiva byl stanoven přiměřeně vzhledem k aktuální úrovni znalostí žáků. Většina hodin matematiky byla vhodně zaměřena na opakování a upevnění látky minulého školního roku, ve fyzice na procvičování aktuálního učiva.

Kvalita výuky matematiky si trvale udržuje velmi dobrou úroveň. Uplatňované metody a formy práce podporují kooperativní techniky učení, vytvářejí vhodné podmínky pro rozvoj logiky, tvořivosti, představivosti, vedou žáky k aplikaci učiva při řešení konkrétních úloh. Zlepšila se zejména vstupní motivace a střídáním činností i psychohygienu výuky. Absenci diferencované zátěže z hlediska obtížnosti zadaných úkolů podle schopností žáků nahradila systematická individuální péče vyučujících. Pracovní tempo umožnilo zapojení všech žáků. K názornosti a efektivitě výuky přispěly vhodné učební pomůcky i didaktická technika, účelně byly využity učebnice a další texty. Důslednějším uplatněním principu zpětné vazby získávaly vyučující informace o míře zvládnutí učiva. Průběžné slovní hodnocení žáky většinou aktivizovalo, jejich zájem zvyšovala i motivující klasifikace a vhodná pracovní atmosféra. K dílčím negativům patřily nedostatečný rozvoj komunikativních schopností, omezený prostor pro dotazy a většinou absence závěrečného zhodnocení. Zaznamenáno bylo i využívání nesprávné terminologie.

Výuka fyziky je na požadované odborné úrovni, patrná byla snaha o častější uplatnění efektivních pracovních metod založených na střídání frontální a samostatné případně skupinové práce. Vhodná vstupní motivace žáky aktivizovala, motivační účinek a potřebný efekt mělo zařazování problémových úloh, příkladů z praxe a práce s údaji v tabulkách. Žáci byli vedeni k pochopení vzájemných vztahů a souvislostí, matematizace fyzikálních pojmů a veličin však probíhala s problémy. Na zkoušení a hodnocení žáků u tabule se kladením otázek podílelo několik spolužáků, ostatní jen pasivně přihlíželi. Hodnocení výkonů žáků bylo objektivní, zdůvodněné, zohledněny byly jejich individuální dispozice. Dobrá pracovní atmosféra, založená na otevřené komunikaci byla občas narušována neřízenou diskuzí. Rezervy přetrvávají v organizaci výuky a uplatňování vhodných didaktických postupů při řešení příkladů a v provádění zápisů do sešitů. Vyšší pracovní tempo bez diferenciacce podle schopností neumožnilo všem žákům aktivní zapojení, slabší nebo pomalejší ztráceli souvislosti a zájem. Důsledně nebyla uplatňována zpětná vazba, chyběl větší prostor pro cílenou diskuzi, dotazy a práci s fyzikálními jednotkami (význam, převody).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly v matematice velmi dobrou a ve fyzice průměrnou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu chemie

Absence aprobovanosti vyučujícího tohoto předmětu ovlivnila dílčím způsobem negativně úroveň výuky, a to především v oblasti plánování. Z hlediska časového rozvržení učební látky během školního roku není vytvořen dostatečný prostor pro její závěrečné opakování a upevnění. Plošným zařazením rozšiřujícího učiva (např. názvosloví kyselin, solí, hydroxidů) není respektován diferencovaný přístup k žákům.

Ve sledované výuce byly naplňovány specifické cíle předmětu. Důraz byl vhodně kladen na rozvoj poznávacích schopností žáků a jejich logického myšlení. Vyučující účelně využíval jednoduché experimentální činnosti, do nichž často žáky zapojoval. Vytvářel jim tak odpovídající podmínky pro uplatňování zkušeností, příležitost k vyvozování závěrů na základě vlastního pozorování i k získávání příslušných manuálních dovedností. Efektivitu výuky snižovala nedostatečně promyšlená stavba vyučovacích hodin, nevhodné časové rozvržení učebních činností. Závěrečná fáze vyučovacích jednotek probíhala ve spěchu a již v průběhu přestávek, shrnutí a upevnění učiva nebyl věnován potřebný prostor. Chyběla zpětná vazba o dosažených výsledcích učení.

Úvodní i průběžná motivace byla účinná, do učebních činností byla zapojována většina žáků. Uplatňovaná metoda rozhovoru přispívala k rozvoji jejich komunikativních dovedností. Vyučující dbal na formulační správnost odpovědí. Praktické ukázky i experimenty poskytovaly žákům množství konkrétních příkladů pro osvojování si přírodovědných pojmů a zásad.

Ve sledované výuce chyběla práce s učebnicí i aplikace poznatků s využitím pracovních sešitů. Pomůcky byly využity účelně. Názornost výuky pozitivně ovlivňovala zájem žáků o učební činnosti. Jejich zapojení do výuky bylo vyučujícím průběžně slovně oceňováno. Charakter hodnocení a činnostní pojetí výuky pozitivně ovlivňovaly aktivitu žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu chemie měly průměrnou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu praktické činnosti na prvním a druhém stupni

Výuku předmětu zabezpečuje dvanáct učitelek. Z tohoto počtu pouze jedna vyučující nespĺňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku v daném typu školy. Tato skutečnost úroveň sledované výuky zásadním způsobem negativně neovlivnila.

Obsahová náplň předmětu je volena s ohledem na materiálně-technické podmínky školy. V jejím výběru je sledováno, aby se žáci prvního i druhého stupně v průběhu školní docházky seznámili s většinou tematických celků doporučených v učebních osnovách. Různorodost zařazených témat dává předpoklady pro utváření širšího okruhu praktických dovedností žáků. Učební látka je u skupin vzniklých dělením tříd (VII., VIII. a IX.) stanovena odlišně, což nevytváří stejné podmínky a možnosti pro všechny žáky shodného ročníku.

Výukové cíle byly stanoveny přiměřeně schopnostem a fyzickým možností žáků, vyučující respektovaly jejich individuální pracovní tempo.

Aktuální příprava učitelek na výuku byla po stránce metodických postupů, materiálního zabezpečení i volby vyučovacích metod zpravidla promyšlená. Na prvním stupni byly praktické činnosti velmi úzce propojeny s prvky výtvarné výchovy. Zejména zde se sledovaná výuka vyznačovala vysokou úrovní z hlediska účinnosti motivačních prostředků, výchovného působení, rozvoje komunikativních dovedností žáků a uplatňování mezipředmětových vztahů.

Prováděné pracovní operace vyučující žákům názorně demonstrovaly, instrukce pro samostatnou práci jim poskytovaly v dostatečném rozsahu. Ve většině vyučovacích hodin byly úkoly diferencovány, pokud to charakter činností dovoľoval, ponechávaly učitelky žákům prostor pro jejich fantazii a tvůrčí schopnosti. Názornost podporovaly ukázkami

vzorových výrobků, využitím obrazového materiálu případně pomocí nákrešů. Souběžně s výcvikem manuálních dovedností byla sledována i úroveň pracovních návyků (dodržování pracovního postupu, úklid pracovního místa, bezpečnost při práci a prevence úrazů). Průběžnou kontrolu vyučující účelně spojovaly s hodnocením, radou a individuální pomocí, jejich míra byla vhodně volena. Teoretické učivo související s prováděnými činnostmi zařazovaly v přiměřeném rozsahu k charakteru předmětu, a to jako základní poučení. Správně bylo preferováno činnostní pojetí výuky.

V závěru vyučovacích jednotek vytvářely vyučující dostatečný prostor pro srovnání výsledků práce žáků. Hodnocení mělo motivující charakter, učitelky patřičně ocenily snahu a nápaditost žáků i naplnění stanovených kritérií. Z hlediska organizace učebních činností, jejich efektivity a pozornosti věnované hodnocení žáků byla úroveň výuky na prvním stupni vyšší.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu praktické činnosti měly na prvním stupni vynikající, na druhém stupni průměrnou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola využívá celostátně vydávané testy i vlastní evaluační nástroje – pololetní a závěrečné práce z českého jazyka a matematiky. Dílčí výsledky vyplývající ze systematicky prováděné analýzy slouží potřebě vyučujících, kteří také přijímají opatření k eliminaci zjištěných nedostatků. Ve srovnání s minulou inspekci se zlepšila příprava, organizace a systém hodnocení čtvrtletních písemných prací z matematiky. Prováděné analýzy dosažených výsledků mají potřebnou vypovídací hodnotu a zpětnovazební charakter. Vstupní prověrka je diagnózou aktuálního stavu žákovských znalostí bez zbytečných stresů špatnou známkou a určuje směr dalšího postupu.

Talentovaným žákům je věnována individuální pozornost při přípravě na různé soutěže a olympiády.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání měly celkově na prvním stupni vynikající, na druhém stupni průměrnou úroveň.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu inspekční činnosti byl v základní škole sledován způsob aplikace Pokynu MŠMT čj. 21264/2004-22 k rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o jednu vyučovací hodinu od školního roku 2004/2005.

Učební plán 7. ročníku ředitelka školy upravila. Disponibilní dotace však byla využita k posílení hodinové dotace povinného předmětu (dějepis) místo zavedení volitelného předmětu. Personálně je tato vyučovací hodina zabezpečena stávající vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný typ školy, avšak bez příslušné aprobace pro tento předmět. Touto úpravou byl obsah učiva rozvolněn a vytvořen prostor pro jeho upevnění. K nárůstu zátěže žáků nebo ke zvýšení poznatkové části učiva nedošlo. Uplatňované metody a formy vzdělávání ve sledované výuce vedly jen částečně k podpoře činnostního učení, k rozvoji klíčových kompetencí žáků a podpoře průřezových témat. Výuka se v této vyučovací hodině svým pojetím nelišila od běžných vyučovacích hodin tohoto předmětu.

Výše uvedený pokyn MŠMT nebyl školou správně aplikován.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy Soběchleby, okres Přerov (bez čj.), datum vystavení dne 29. října 2002
2. Příloha ke zřizovací listině (bez čj.) ze dne 23. prosince 2003 vydaná Obcí Soběchleby, okres Přerov
3. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení Základní školy Soběchleby, okres Přerov do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 14 670/03-21 ze dne 6. března 2003
4. Upravené učební plány Základní školy Soběchleby, okres Přerov pro školní roky 2003/2004 a 2004/2005
5. Tematické plány učiva sledovaných předmětů školního roku 2004/2005
6. Podkladová inspekční dokumentace pro ředitelku školy před inspekcí
7. Vybraná povinná dokumentace školy: rozvrh hodin ve školním roce 2004/2005, třídní knihy školního roku 2003/2004 a 2004/2005, třídní výkazy a katalogové listy žáků, doklady o dosaženém vzdělání všech pedagogických pracovníků školy, zápisy z jednání pedagogické rady od školního roku 2003/2004, Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004
8. Koncepce Základní školy Soběchleby 2004 – 2006 ze dne 30. srpna 2004
9. Vnitřní platový předpis ze dne 1. ledna 2003 a 1. ledna 2004
10. Kritéria pro stanovení osobního ohodnocení ze dne 26. března 2003
11. Přehled přidělených nenárokových složek platu ve školním roce 2003/2004
12. Plán předmětové komise českého jazyka – školní rok 2004/2005 a zápis ze schůzky ze dne 6. září 2004
13. Plán činnosti metodického sdružení pro školní rok 2004/2005 a zápisy z jednání metodického sdružení ve školních rocích 2003/2004 a 2004/2005
14. Zápisy z jednání předmětové komise matematiky za období 1999/2000 – 2003/2004
15. Plán předmětové komise matematiky na školní rok 2004/2005
16. Školní noviny vydané ve školních rocích 1999/2000 – 2003/2004
17. Plány kontrolní a hospitační činnosti, hospitační záznamy učitelů (školní roky 1999/2000 – 2003/2004)
18. Individuální vzdělávací programy a osobní dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školním roce 2004/2005 (15 žáků)
19. Vnitřní řád školy s účinností od 1. září 2003
20. Provozní řád Základní školy Soběchleby, okres Přerov ze dne 19. dubna 2004
21. Provozní řád cvičné kuchyně ze dne 1. září 2003
22. Vnitřní řád tělocvičny bez čj. a data vydání
23. Vnitřní řád školní družiny bez čj. a data vydání
24. Řád odborné učebny výpočetní techniky ze dne 1. září 2004
25. Řád školní dílny ze dne 1. září 2003
26. Provozní řád odborné učebny chemie a fyziky bez čj. a data vydání
27. Plán výchovného poradenství ve školním roce 2004/2005
28. Minimální preventivní program pro školní rok 2004/2005
29. Dotazníky ČŠI „Jaké to je být žákem této školy“

30. Kontrolní práce žáků 3. ročníku z matematiky (školní rok 2003/2004), namátkový výběr sešitů, pracovních sešitů, žákovských knížek a deníčků žáků kontrolovaných tříd prvního stupně ve školním roce 2004/2005
31. Závěrečné písemné práce z matematiky žáků 6. – 9. ročníku za školní rok 2003/2004
32. Slohové práce z českého jazyka, opakovací práce z učiva českého jazyka (6., 7., 8. ročník) za školní rok 2003/2004, kontrolní práce z českého jazyka ze dne 24. září 2004 (9. ročník), písemné práce z německého jazyka ze září 2004 (9. ročník)
33. Namátkový výběr sešitů a žákovských knížek žáků druhého stupně ve školním roce 2004/2005

ZÁVĚR

Vývoj školy má od poslední inspekce konané v prosinci roku 1999 výrazně vzestupnou tendenci především v personální oblasti. Plynulý a bez zásadních nedostatků byl přechod organizace do právní subjektivity od 1. září 2003. Vzhledem k velikosti školy jsou personální podmínky z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti velmi dobré. Obměna pedagogického sboru, způsob vedení a motivování pedagogických pracovníků, důraz na další vzdělávání i realizovaná kontrolní činnost celkově přispěly ke zlepšení kvality výchovně-vzdělávací činnosti školy v rámci realizovaného vzdělávacího programu. Nejefektivnější změny v přístupu k organizaci a metodice výuky nastaly u vyučujících prvního stupně a matematiky. Výrazný podíl na tomto z kvalitnění mají příslušné metodické orgány.

V oblasti materiálně-technického zabezpečení výuky nedošlo k zásadním změnám, vybavení školy umožňuje realizaci výchovně-vzdělávacích cílů daných zvoleným vzdělávacím programem. Prostorové podmínky jsou s výjimkou odborné učebny fyziky a chemie využívány efektivně. Obnova školního nábytku, učebnic, učebních pomůcek i audiovizuální techniky téměř stagnuje. Školní prostředí působí podnětně, je esteticky a účelně upraveno.

Výuka probíhá podle platných učebních dokumentů. Rozšíření učebního plánu realizovaného vzdělávacího programu Základní škola nebylo provedeno v souladu s dokumenty MŠMT platnými k 1. září 2004. Nesprávně byla od počátku školního roku 2004/2005 využita disponibilní dotace jedné vyučovací hodiny v 7. ročníku. V plnění učebních osnov hodnocených předmětů nebyly zjištěny nedostatky. Od poslední inspekce se v 8. a 9. ročníku vhodně rozšířila nabídka volitelných předmětů.

Vysokou efektivitu vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika na prvním stupni pozitivně ovlivnily uplatňovaná účinná motivace, volba aktivizačních metod a účelných forem práce, individuální přístup vyučujících k žákům s rozdílnými schopnostmi a využívání názorných učebních pomůcek.

Kvalitu výuky hodnocených předmětů druhého stupně příznivě ovlivnily zejména důraz na rozvoj logického myšlení žáků, názornost výuky, její věcná a odborná správnost a uplatňování mezipředmětových vztahů. Efektivitu výchovně-vzdělávací práce snižovaly dílčí nedostatky v organizaci učebních činností, nedůsledná zpětná vazba a absence závěrečného zhodnocení učebních činností žáků. V průběhu výuky byly také zjištěny rezervy v diferencovaném přístupu k žákům.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vojtěch Chromeček	Chromeček v. r.
Člen týmu	Mgr. Vít Široký	Vít Široký v. r.
Člen týmu	Mgr. Alena Wiesnerová	Wiesnerová v. r.
Člen týmu	Mgr. Danuše Zálešáková	Danuše Zálešáková v. r.
Člen týmu	Mgr. Lenka Zedková	Lenka Zedková v. r.

V Olomouci dne 15. října 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. říjen 2004

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Alena Drdová, ředitelka školy	Alena Drdová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Wellnerova 25, 779 00 Olomouc. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Olomouckého kraje odbor školství, mládeže a tělovýchovy Jeremenkova 40a 779 11 Olomouc	2004-11-15	m2-1089/04
Zřizovatel: Obec Soběchleby 753 54 Soběchleby 141	2004-11-15	m2-1089/04

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány